

Tenkrát v zimě měl Franta smůlu

a jiné povídky a úvahy

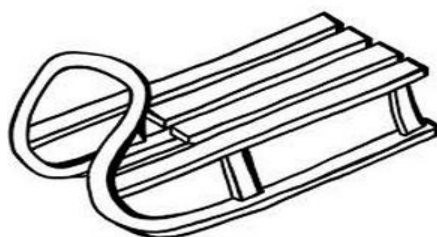

Tomáš Kiml

Tomáš Kiml

TENKRÁT V ZIMĚ MĚL FRANTA SMŮLU

a jiné povídky a úvahy

Copyright:

Autor: Tomáš Kiml

Vydal: Martin Koláček - E-knihy jedou

2014

ISBN:

978-80-87976-41-8 (ePub)

978-80-87976-42-5 (mobipocket)

978-80-87976-43-2 (pdf)

AUTOROVÝCH PÁR SLOV ÚVODEM

Od roku 1993 do roku 1995 vycházely některé mé krátké povídky a má zamyšlení v regionálním deníku Tábořské listy. Je zajímavé je s odstupem času číst, neboť tehdy vyjadřovaly mé momentální duševní rozpoložení nebo reagovali na současné dění, jako například „Z deníku M. Janiševiče“, fiktivního deníku chlapce, který prožívá válku v bývalé Jugoslávii. Některé příběhy by se v současnosti díky dnešním technologiím možná ani nestaly nebo by byly jiné, a tak si můžeme více uvědomit, co do všedního života přináší mobilní telefon (jak by se hned lépe domlouvalo oběma mladým lidem v povídkové úvaze „Tak to chodí...?“), informace na internetu (byť by se také lépe hledal, než tomu bylo v povídce „Byť za všechno“) nebo třeba jen lepší technické vybavení dnešních sanitek (viz povídka „Jak jsem viděl světlo života“).

Rozhodl jsem se tedy tyto práce po několika letech opět zveřejnit. Ve sbírce je neřadím chronologicky, jak v novinách vycházely, ale na konci je vždy kvůli časovému zařazení uveden datum jejich zveřejnění. Přeji tedy čtenářům příjemné chvíle při čtení, možná zábavu, možná plodně strávený čas zamyšlení...

TENKRÁT V ZIMĚ MĚL FRANTA SMŮLU

Když jsem se ráno probudil, byla celá krajina ukrytá pod vrstvou sněhu. Vzbudil jsem i své bratry, protože jsem je nemohl o tu krásu připravit. Teple jsme se oblékli a rychle uháněli ven. Na kopci nad vesnicí byly snad všechny děti z okolí. Sáňkovalo se a klouzalo, na čem se dalo. Ti chudší jezdili jen na břiše.

Bavilo nás to, dokud nepřišel Franta ze statku. Kde se ukázal, objevily se mrzutosti, jeho rodiče byli velmi bohatí, a tak se každou zimu vytáhl s novým oblečením a sáňkami, které nikdy nikomu nepůjčil. Nebral vůbec ohled na ostatní a my díky němu většinou odcházeli s modřinami.

Do školy vzdálené asi pět kilometrů chodíme pěšky. Cestou se většinou zahřejeme koulováním, nebo honičkou. Když jdeme domů, je každý unavený od věčného soustředění v lavicích a byli bychom rádi, kdyby nás někdo svezl.

Frantovi rodiče mají plno koní, které musí každý den provětrat. Statkář zapřáhl do saní a jel pro svého jediného syna. Ačkoli zbylo ještě místo, nikdy nás nesvezl. Prosili jsme, ale on nás odháněl bičem.

Jednoho dne čekal před školou strýc šafář. Radostně jsme skočili do saní a trásli se nedočkavostí na oběd, který byl už doma připravený. Překvapilo nás, že pro Frantu nikdo nepřijel. Chtěli jsme, aby jel s námi, ale strýček dobře věděl, jaký je jeho táta, a rázně zakročil. Bylo nám Franty docela líto, ale malá

procházka mu snad neublížila... A tak se nám ho vlastně náhodou podařilo potrestat.

Odpoledne se většinou pracovalo. V krutých zimách, kdy napadlo plno sněhu, jsme museli prohazovat silnici ručně, protože koně s pluhem vždy zapadli. Nebyla to příjemná činnost, ale o to větší radost jsme měli, když jsme v hlubokých závějích vyhrabali tunely a v nich se po čtyrech honili jako psi. Každý musel postavit alespoň jednoho sněhuláka, aby patřil do party. Představovali jsme si, že jsou živí a dávali jsme jim jména. A pak přišlo jaro a nám bylo moc líto, že musí roztát...

Táborské listy, 15. března 1994

VYŠVOBOZENÍ

Petřiny oči zářily radostí. Napadl čerstvý sníh a to znamená, že pojede. Hrozně ráda pracuje s malými dětmi. Měla velké štěstí, že jí jako pomocníci vychovatelky umožnili jet na hory.

Ve svých sedmnácti si život bez dětí nedovedla představit. Byla to jediná chvíle, kdy se cítila nádherně. Od šesti let žije v dětském domově. Mámu nepoznala, táta odjel daleko za hranice a už se nevrátil. Tenkrát nic nechápala, ale čím byla starší...

Když kamarádky dospívaly, cigarety, alkohol a noční toulky pro ně byly na denním pořádku. Petra je nechápala. Cítila, že patří někam jinam a snažila se najít sama sebe. A tak, zatímco ostatní holky už s někým spaly, ona čekala na toho pravého. Nedala na jejich posmívání, šikanování, uzavřela se do sebe a doufala, že jednou snad přijde den, kdy bude šťastná.

Autobus se rozjel a Petra pozorovala vzdalující se bránu dětského domova. Zatím byla sama, ale těšila se na horskou chatu plnou hravých dětí. Cestou si představovala, jak si zalyžuje, jak to naučí ty mrňousy.

Otevřela dveře a vstoupila do jídelny. Otočily se k ní vesměs rozcuchané hlavy. Zdálo se, že děti v Petřiných očích vycítily lásku. Energická vychovatelka ji pozvala ke svému stolu, kde již byla připravena večeře. Po jídle pomohla uložit děti do postele a nemusely ji dlouho přemlouvat, aby jim vyprávěla pohádku na dobrou noc.

Druhý den šli společně lyžovat. Byla příjemně překvapená, že ti malí umějí lyžovat skoro tak dobře jako ona. Odvážila se tedy k rychlejšímu tempu. Zamyslela se, co bude, až ta krása skončí. Nechce se už vrátit k těm tyranům do domova. Když byla malá, chtěla potkat hezkého prince, který by ji vysvobodil ze zlého snu, ale teď – teď na zázraky nevěří.

Ani nezjistila, že sjela z cesty. Rychlost se začala zvyšovat. A náhle lyže padají do prázdna a ona letí vysoko nad propastí. Zatmělo se jí před očima. Dopadla na zasněženou skálu a zůstala bezvládně ležet.

Když naposledy otevřela oči, kráčel proti ní mladý muž, celý bílý. „Přišel! Přeci mě přišel vysvobodit. Můj princi!“

Toho dne našla horská služba na dně rokle tělo neznámé dívky...

Táborské listy, 11. ledna 1994

JAK JSEM VIDĚL SVĚTLO ŽIVOTA

Ten den začal jako každý jiný. Když jsem vyjížděl do služby, byla ještě tma a já myslel jen na svou postel, kterou jsem před chvílí opustil. Obloha byla jasná a v ranním rozbřesku bylo ještě možné zahlédnout pár hvězd. Povzdychl jsem. Dnes bude asi pěkné horko.

Zaparkoval jsem u vchodu nemocnice a pozoroval jsem muže a ženy v bílých pláštích. Občas jsem z vysílačky zaslechl hlášení kolegů. Mezi stromy volně probleskovalo slunce a já měl za sebou teprve hodinu služby. Zatím jsem jen seděl opřen o volant.

„A3, A3, Mílo, slyšíš?“ ozvalo se mi ze sluchátka. Na půl pusy jsem zavrčel: „Příjem.“

„Mílo, máš těžký případ. Je to kousek odtud...“

Vyslechl jsem ještě adresu a za zvuku sirény vystartoval na místo. Hlavou se mi honily černé myšlenky, ale jakmile jsem dorazil, šlo všechno stranou.

U nízkého domku ležel na zemi malý chlapec, nad ním se skláněli rodiče. Viděl jsem v jejich očích slzy. Šeptali: „Žije.“ Nejspíš spadl ze stromu – nebyl čas dál přemýšlet.

Přijel vůz s posilou. Pospíchali z něj dva muži s vanou naplněnou nejjemnějším

pískem. „Má zlomenou páteř, ale mícha snad není zasažena. Jediný špatný pohyb a kluk bude nadosmrti mrzák. Zachránit ho může jenom operace v Praze.“

Oba muži chlapce opatrně zvedli, zřejmě v tom měli praxi, a položili ho do vany. Písek byl měkký a výborně fixoval celou páteř. Aby byla jistota, nasypali písek i nahoru.

Sirénu jsem ani nepouštěl, stejně by řvala zbytečně. Čtyřicetikilometrovou rychlostí jsme vyjeli ku Praze. Lékař seděl vedle mě a hlavu měl více venku než uvnitř vozu. „Mílo, zpomal, je tu výmol! Mílo, malinko doprava!“

Ukazoval mi nejlepší cestu a já obratně kličkoval mezi nerovnostmi silnice. Po zádech mi stékal potok potu, ale já nic nevnímal. Neustále jsem myslel na chlapce, jemuž mohu pomoci.

Na kapotu prudce pražilo slunce a já odpočítával vzdálenost, která nás dělila od hlavního města. Konečně vidím první věžáky. „Vydrž, už jsme tady.“

Chlapce vezli rovnou na operační sál. Pomalu jsem vystoupil z auta, napůl pečený se protahoval a rozcvičoval ztuhlé tělo. Několik hodin bez hnutí za volantem bylo opravdu utrpení, ale co je to ve srovnání s mladým životem, který jsme snad pomohli zachránit...

Za čas jsem na příhodu pomalu zapomněl. Bylo nádherné odpoledne, když u mého bytu kdosi zazvonil. Otevřel jsem a proti mně stál onen malý klučina s obrovskou kyticí. Celý zářil a já pro slzy neviděl.

Opravdu přišel sám – zdravý.

Táborské listy, 14. prosince 1993

Z DENÍKU M. JANIŠEVIČE

Bosna, leden 1993

Dnes napadl sníh. Ačkoli není tak krutá zima jako loni, pro nás přece jen znamená strádání. Peněz je dost, ale nelze nic sehnat.

Na vesnici nám byla přerušena elektřina, a tak zprávy sledujeme pouze z tisku, který sem občas přinesou vojáci. Svítit stejně nemůžeme, abychom na sebe v noci neupoutali pozornost.

Minulý týden jsme potkali nějakého cizince. Asi jsme se mu líbili, protože nás pohladil po vlasech a dal nám balíček s masem, chlebem a bratr v něm našel kousíček čokolády. Když jsme se vraceli, před vsí jsme natrefili na vojáky, kteří vesnici pravidelně navštěvují a berou vše, co je k jídlu. Balíčky jsme sice schovali do sněhu, ale mému bratrovi pohrozili, že ho podříznou jako slepici, tak vše prozradil. Naštěstí neřekl, kde máme schovány poslední zásoby, které maminka ukrývá pod starou mlátičkou ve stodole.

Ten večer maminka plakala, když si prohlížela staré fotografie z dovolené, na kterých s námi ještě byl tatínek. Dosud nám neprozradila, kde nyní je. Babička sice říká, že pro nás bojuje, ale já stejně vím, že je v Německu. Kdo jiný by nám posílal tak krásné pohledy, které maminka hned spálí?! Když o něm s někým mluví, neřekne mu jinak, než „zrádce“.

Mám pořád strach a nevím, zda budu i zítra moci psát do svého deníčku...

Táborské listy, 24. srpna 1993